

надскладні умови, починаючи з 2014 року, бібліотеки загалом, та бібліотеки для юнацтва зокрема, загартувалися, стали надійним оплотом культурного розвитку країни та потужною підтримкою для наших Захисників.

Звертаючись до досвіду Дніпропетровської обласної бібліотеки для молоді, можна зазначити, що поряд з активною діяльністю щодо промоції української книги і читання, бібліотекарі є серед активістів волонтерського руху, і тут мова йде не лише про грошові збори та благодійні акції, але й надання різноманітних послуг для ветеранів та учасників бойових дій. Яскравим прикладом є заснування на базі бібліотеки кравецької майстерні, де відбувається виробництво рукавиць та маскувальних сіток для Захисників. Бібліотека також збирає речі для поранених військових — ліки, білизну, предмети першої необхідності. Співробітники бібліотеки опікуються переселенцями, що мешкають у шелтерах, запрошуючи їх долучитися до заходів та всебічно допомагаючи їм.

Наразі можна резюмувати, що основними аспектами в роботі бібліотеки є збільшення кількості та урізноманітнення літературних заходів, спрямованих на популяризацію сучасних українських авторів та їхніх творів, запровадження інтерактивних форм проведення заходів (як у стінах бібліотеки, так і в онлайн-форматі).

Проблема популяризації української художньої літератури бібліотеками для юнацтва потребує особливої уваги та подальших комплексних досліджень з боку академічної спільноти. Адже поки захисники боронять нас від всепоглинаючої химери, українська література, як частина культурного спадку, стає символом національного супротиву.

Парадоксально, але попри складну соціокультурну ситуацію, ми можемо спостерігати підвищений інтерес у суспільстві до української літератури та української культури зокрема. Бібліотеки для юнацтва відіграють у цьому процесі ключову роль, надаючи читачам широкий вибір форм та засобів для знайомства з українськими творами та авторами.

Сі Сінвєнь

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ЧИТАННЯ В ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕКАХ КИТАЮ

Xi Xinwen

PROMOTION OF READING IN PUBLIC LIBRARIES IN CHINA

Публічні бібліотеки Китаю є однією з потужних складових інформаційної інфраструктури країни й регіонів. У Китаї функціонує 3212 публічних бібліотек, діяльність яких спрямована на формування свідомості людей на засадах гуманістичних цінностей, розповсюдження грамотності, освіти й культури. Досвід їх роботи в напрямі популяризації читання може бути цікавим Україні для її подальшого розвитку.

Характерною особливістю інформаційного обслуговування публічних бібліотек Китаю є їх планомірна робота саме в напрямі популяризації традиційного читання й залучення користувачів до участі в різноманітних програмах сприяння та розвитку цієї базової компетенції. Публічні бібліотеки Китаю розвивають великі програми з метою пропаганди передусім традиційного читання. Основною формою залучення широкого кола громадян до читання є проведення фестивалів читання,

які передбачають яскраву церемонію відкриття, промову директора бібліотеки, візит авторів книг, декламації фрагментів творів, лекції та покази. Ця подія може тривати від одного дня до тижня, місяця і навіть довше. Серед 30 вибіркових публічних бібліотек, обраних для дослідження, 25 бібліотек, що становить 81 % за останній рік (2023 р.), проводили подібні заходи.

Про актуалізацію роботи публічних бібліотек у напрямі сприяння традиційному читанню на фоні зростання мережевих технологій свідчать наступні дані: «Бібліотека Дунгуаня почала щорічно проводити церемонію читання з 2005 року. За десять років фестивалю було проведено 4785 програм, у яких взяли участь понад 39 мільйонів людей. У 2016 році публічні бібліотеки провінції Хубей одночасно провели 2571 захід, 335 лекцій, 110 виставок і 587 програм читання для дітей». Ці дані свідчать про потужне охоплення потенційної читацької аудиторії бібліотек роботою з масштабування читання, коли щорічно такі заходи відвідують понад 4 мільйони людей по всій країні.

Окрім читацьких фестивалів, важливими формами популяризації читання в публічних бібліотеках Китаю можна вважати створення рекомендаційних списків книг для дітей та юнацтва (раз на місяць або раз на тиждень), списки класичних та науково-популярних книг, конкурси з читання та декламації, книжкові дискусії, програми обміну книгами в бібліотеках, лекції.

Аналіз сайтів публічних бібліотек засвідчив, що рекомендації бібліотечних фахівців сконцентровані на трьох основних напрямках: рекомендації нових надходжень у бібліотеку, книг для дитячого читання та рекомендації класичної літератури. На 25 сайтах публічних бібліотек, які були проаналізовані, знайдена інформація щодо нових списків назв для дитячого читання та списки класичних книг.

Значна увага приділяється і рекомендації класичних видань для дорослих користувачів. Активно в цьому напрямі працює Шеньчженська публічна бібліотека, яка з 2014 року систематично запрошує експертів для рекомендації книг, що будуть включені до списку рекомендованих джерел. Наразі список класичних видань, рекомендованих бібліотекою для дорослого читання, складає 120 найменувань. Список рекомендованих для читання видань розміщено на сайті бібліотеки.

У заходах з популяризації читання, які проводять публічні бібліотеки Китаю, важливе місце посідає читання лекцій. Вони дуже поширені в публічних бібліотеках і користуються попитом. Більшість бібліотек мають чіткі й різноманітні тренди лекцій, як-от «Лекція Shangtu» у бібліотеці Шанхаю та «Лекція Wenlan» у бібліотеці Ханчжоу. Відповідно до «Щорічника китайських бібліотек» (2023), у 2022 році кожна публічна бібліотека на рівні провінції та префектури провела в середньому 32,2 лекції. Як показав аналіз вебсайтів бібліотек, теми лекцій охоплюють широке коло питань з культури, здоров'я, здорового способу життя, літератури та історичну тематику.

В бібліотеці провінції Ляонін функціонує три багатофункціональні лекційні зали, у яких регулярно проводяться різні форуми та доповіді за різноманітними темами, зустрічі із цікавими людьми, науковими лекціями. Діяльність у цьому напрямі перебуває в центрі уваги бібліотечних фахівців. За останні два роки в лекційних залах бібліотеки Ляоніну проведено понад 140 лекцій, доповідей, у яких взяли участь понад 40 000 осіб.

Таким чином, можна стверджувати, що діяльність з популяризації читання в публічних бібліотеках Китаю проводиться на системному рівні. Це питання перебуває в центрі уваги бібліотечних фахівців і як інноваційна стратегія розвитку цієї послуги використовується пряма трансляція лекцій, створення мікровідео (5–8 хвилин) і надання доступу до них через мобільну бібліотеку.

О. Сокур, О. Клименко

ОСНОВНІ НАПРЯМИ БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ В БІБЛІОТЕЧНІЙ МЕРЕЖІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ У 2023 Р.

О. Sokur, O. Klymenko

MAIN DIRECTIONS OF THE LIBRARY AND INFORMATION SERVICE IN THE LIBRARY NETWORK OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE IN 2023

Функціонування системи бібліотечно-інформаційного обслуговування у бібліотечній мережі Національної академії наук (НАН) України упродовж воєнного 2023 року традиційно зосереджувалося на інформаційному забезпеченні теоретичних і прикладних досліджень в академічних установах. Найчисленнішою категорією користувачів є наукові співробітники наукових установ НАН України — 8294 особи; спеціалісти становлять 2958 осіб, аспіранти — 889 осіб.

Провідними напрямками бібліотечно-інформаційного та довідково-бібліографічного обслуговування академічної мережі у 2023 р. є:

- *підбір і надання документів користувачам за тематикою їхніх наукових досліджень* (загальна кількість користувачів мережі бібліотек наукових установ НАН України у 2023 р. становила 16 446 осіб; відвідування — 50 062; обсяг книговидачі — 129 730 прим.);
- *організація доступу до світових наукових інформаційних ресурсів* (на 2023 р. академічними книгозбірнями було пролонговано доступ до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, до платформ рецензованої наукової літератури Bentham Science, Elsevier, Springer Nature, міжнародної платформи науково-технічної, природничої, медичної та суспільно-політичної літератури Research4Life);
- *популяризація науково-дослідної діяльності наукової установи шляхом підготовки тематичних виставок* (за профілем діяльності установи упродовж виокремленого періоду було підготовлено 222 тематичні виставки, на яких представлено загалом 7778 видань та опубліковано 17 електронних виставок);
- *підготовка різних видів бібліографічних ресурсів* (підготовлено 14 бібліографічних і два біобібліографічних покажчики, укладено 65 тематичних бібліографічних списків та 111 експрес-інформацій нових надходжень);
- *наповнення каталогів та формування тематичних картотек* (у каталоги було влито 16 631 картка, у 444 картотеки, які наповнюються академічними бібліотеками, влито 17 198 карток);
- *підтримка тісної взаємодії* (співпраця з інформаційними та науковими підрозділами своїх установ, з профільними академічними книгозбірнями, провідними галузевими бібліотеками країни й інформаційними центрами, зарубіжними університетами й науковими інституціями);